

LES ARTS ÉS
EDUCACIÓ

**GUÍA DE
ORQUESTA
PARA JÓVENES**

ADMINISTRACIÓ FUNDADORA

GENERALITAT
VALENCIANA

ADMINISTRACIÓ COL·LABORADORA

CONCERT · CONCIERTO

Benjamin Britten (1913-1976)

Guia d'orquestra per a jóvens, opus 34

Guía de orquesta para jóvenes, Op. 34

Tema

Variació · Variación A	[Flautes · Flautas]
Variació · Variación B	[Oboés · Oboes]
Variació · Variación C	[Clarinetes · Clarinetes]
Variació · Variación D	[Fagots]
Variació · Variación E	[Violins · Violines]
Variació · Variación F	[Violes · Violas]
Variació · Variación G	[Violoncels · Violonchelos]
Variació · Variación H	[Contrabaixos · Contrabajos]
Variació · Variación I	[Arpa]
Variació · Variación J	[Trompes · Trompas]
Variació · Variación K	[Trompetes · Trompetas]
Variació · Variación L	[Trombons · Trombones, Tuba]
Variació · Variación M	[Percussió · Percusión]

Fuga

Soirées musicales, Op. 9

- I. March
- II. Canzonetta
- III. Tirolese
- IV. Bolero
- V. Tarantella

Sofía Martínez Villar, narradora
Orquestra de la Comunitat Valenciana
Jordi Francés, director

Auditori

15 de novembre · noviembre de 2024

11.00 h; 19.30 h (familiar)

Duració · Duración: 1 h

Benjamin Britten

Benjamin Britten és un dels compositors més brillants de mitjans del segle XX. La qualitat del seu treball i la seua humanitat el van fer mereixedor d'una important reputació internacional sense perdre mai la seua essència anglesa. Posseïa un do especial per a la composició vocal, la qual cosa va donar lloc a una notable sèrie d'òperes, com *Peter Grimes*, *Billy Budd* o *Death in Venice (Mort a Venècia)*, entre moltes altres, molt influenciades pel tenor Peter Pears, qui va ser el seu company. Però la seua música orquestral també és formidable, com evidencien el *War Requiem (Requiem de Guerra)* o *Spring Symphony (Simfonia primavera)*, a més de la seua obra més famosa, que és sens dubte *Variacions i fuga sobre un tema de Purcell* (més coneguda pel seu títol popular *Guia d'orquestra per a jóvens*), una música que ret homenatge al gran compositor anglès del segle XVII Henry Purcell i que constitueix alhora una imprescindible peça didàctica. La intenció de Britten amb esta *Guia* i altres obres escèniques que va compondre, com *The Little Sweep (El petit escura-xemeneies)* o *Noye's Fludde (El diluvi de Noé)*, no era altra que la d'iniciar els més jóvens en el món de la música.

Benjamin Britten es uno de los compositores más brillantes de mediados del siglo XX. La calidad de su trabajo y su humanidad le hicieron merecedor de una importante reputación internacional sin perder nunca su esencia inglesa. Poseía un don especial para la composición vocal, lo que dio lugar a una notable serie de óperas, como *Peter Grimes*, *Billy Budd* o *Death in Venice (Muerte en Venecia)*, entre muchas otras, muy influenciadas por el tenor Peter Pears, quien fue su compañero. Pero su música orquestal también es formidable, como evidencian *War Requiem (Requiem de Guerra)* o *Spring Symphony (Sinfonía primavera)*, además de su obra más famosa, que es sin duda *Variaciones y fuga sobre un tema de Purcell* (más conocida por su título popular *Guía de orquesta para jóvenes*), una música que rinde homenaje al gran compositor inglés del siglo XVII Henry Purcell y constituye al mismo tiempo una imprescindible pieza didáctica. La intención de Britten con esta *Guía* y otras obras escénicas que compuso, como *The Little Sweep (El pequeño deshollinador)* o *Noye's Fludde (El diluvio de Noé)*, no era otra que la de iniciar a los más jóvenes en el mundo de la música.

Guia d'orquestra per a jóvens (Variacions i fuga sobre un tema de Purcell, opus 34)

La *Guia d'orquestra per a jóvens* dona a conèixer als més menuts, jóvens i públic en general l'agrupació instrumental més important de la nostra música occidental i els instruments que la integren, mitjançant la interpretació d'una peça magistral guiada per un narrador o narradora, comesa que en este concert exercix Sofía Martínez Villar, al costat de l'Orquestra de la Comunitat Valenciana dirigida per Jordi Francés. L'objectiu primordial del compositor anglès era, i és, que l'oient aprenga a reconèixer i distingir els sons dels instruments de l'orquestra. Per a este propòsit Britten adapta un tema original de Purcell (que pertany a la música incidental per a *Abdelazer*, 1695) que és enunciat per tota l'orquestra i que, a continuació, passa a mode de variació per les diferents famílies: primer pels instruments de vent fusta, seguits per la corda i l'arpa, després per la secció de vent metall i, finalment, per la percussió. Entre una variació i la següent, la narradora descriu les capacitats de cada família instrumental i dels membres que la componen. L'obra conclou amb una complexa fuga durant la qual es repetix la mateixa successió d'instruments.

Guía de orquesta para jóvenes (Variaciones y fuga sobre un tema de Purcell, Op. 34)

La *Guía de orquesta para jóvenes* da a conocer a los más pequeños, jóvenes y público en general la agrupación instrumental más importante de nuestra música occidental y los instrumentos que la integran, mediante la interpretación de una música magistral guiada por un narrador o narradora, cometido que en este concierto desempeña Sofía Martínez Villar, junto a la Orquesta de la Comunitat Valenciana dirigida por Jordi Francés. El objetivo primordial del compositor inglés era, y es, que el oyente aprenda a reconocer y distinguir los sonidos de los instrumentos de la orquesta. Para este propósito Britten adapta un tema original de Purcell (perteneciente a la música incidental para *Abdelazer*, 1695) que es enunciado por toda la orquesta, pasando a continuación a modo de variación por las diferentes familias: primero los instrumentos de viento madera, seguidos de la cuerda y el arpa, después la sección de viento metal y, finalmente, la percusión. Entre una variación y la siguiente, la narradora describe las capacidades de cada familia instrumental y de los miembros que la componen. La obra concluye con una compleja fuga en la que se repite la misma sucesión de instrumentos.

Soirées Musicales

L'admiració que professava Britten cap als compositors històrics, com s'ha constatat en esta *Guia* inspirada en música de Purcell, ja s'havia posat de manifest anteriorment en altres de les seues obres de joventut. Tal és el cas de *Soirées Musicales*, una suite per a orquestra en cinc moviments elaborada pel compositor anglés el 1937 a partir de material temàtic d'obres del seu admirat Rossini, que Britten va orquestrar amb habilitat i elegància, tot respectant la frescor original de la música del cèlebre compositor italià. Concretament, les peces elegides per Britten van ser la marxa dels soldats de l'òpera *Guillaume Tell*, utilitzada en el primer moviment (March) de la suite, tres cançons de la col·lecció *Soirées Musicales* per als moviments centrals (Canzonetta, Tirolese, Bolero) i La Charité, que pertany a *Trois choeurs religieux*, per a l'últim moviment (Tarantella).

La admiración que profesaba Britten hacia los compositores históricos, como se ha constatado en esta *Guía* inspirada en música de Purcell, ya se había puesto de manifiesto anteriormente en otras de sus obras de juventud. Tal es el caso de *Soirées Musicales*, una suite para orquesta en cinco movimientos elaborada por el compositor inglés en 1937 a partir de material temático de obras de su admirado Rossini, que Britten orquestó con habilidad y elegancia, respetando la frescura original de la música del célebre compositor italiano. Concretamente, las piezas elegidas por Britten fueron la marcha de los soldados de la ópera *Guillaume Tell*, utilizada en el primer movimiento (March) de la suite, tres canciones de la colección *Soirées Musicales* para los movimientos centrales (Canzonetta, Tirolese, Bolero) y La Charité, perteneciente a *Trois choeurs religieux*, para el último movimiento (Tarantella).

SOFÍA MARTÍNEZ VILLAR

Narradora

Sofía Martínez Villar és una reconeguda especialista a nivell internacional en formació de l'oïda musical. És professora titular de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) des del 2002 i professora especialista invitada en diversos màsters i graus (VIU, UAX, ENTI, UB, Università di Parma). Doctora en Història, Teoria i Crítica de les Arts (University of London-Universitat de Barcelona), llicenciada en Història i Ciències de la Música (Universidad de Valladolid) i titulada superior en flauta travessera (Conservatorio Superior de Castella i Lleó). Compagina la seua tasca docent amb una distingida activitat de divulgació musical. És col·laboradora habitual de les àrees socioeducatives d'institucions com l'Orquesta Sinfónica de Castilla y León, el Palau de la Música Catalana, L'Auditori, Palau de les Arts, Teatro Real i l'Orquesta y Coro Nacionales de España, amb les quals desenvolupa diversitat de projectes de divulgació musical i creació de públics. També col·labora puntualment en programes de Radio Clásica i ha tingut seccions pròpies com "Dentro música" al programa *Hoy por Hoy* de la Cadena Ser. En la seua faceta d'investigadora coordina el grup d'estudi sobre formació de l'oïda musical a la Societat d'Anàlisi i Teoria

musical (SATMUS), en el llibre de la qual és coautora de l'article "Anàlisi auditiva de la música".

Sofía Martínez Villar es una reconocida especialista a nivel internacional en formación del oído musical. Es profesora titular de la Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) desde 2002 y profesora especialista invitada en diversos másteres y grados (VIU, UAX, ENTI, UB, Università di Parma). Doctora en Historia, Teoría y Crítica de las Artes (University of London-Universidad de Barcelona), licenciada en Historia y Ciencias de la Música (Universidad de Valladolid) y titulada superior en flauta travesera (Conservatorio Superior de Castilla y León). Compagina su labor docente con una distinguida actividad de divulgación musical. Es colaboradora habitual de las áreas socioeducativas de instituciones como la Orquesta Sinfónica de Castilla y León, el Palau de la Música Catalana, L'Auditori, Palau de les Arts, Teatro Real y la Orquesta y Coro Nacionales de España, con quienes desarrolla diversidad de proyectos de divulgación musical y creación de públicos. También colabora puntualmente en programas de Radio Clásica y ha tenido secciones propias como "Dentro música" en el programa *Hoy por Hoy* de la Cadena Ser. En su faceta de investigadora coordina el grupo de estudio sobre formación del oído musical en la Sociedad de Análisis y Teoría musical (SATMUS), en cuyo libro es coautora del artículo "Análisis auditivo de la música".

JORDI FRANCÉS

Director

Jordi Francés desenvolupa una interessant activitat caracteritzada per una mirada àmplia sobre el fet artístic. Com a director conviu entre l'òpera, el repertori simfònic i la creació actual. Entre els seus compromisos més recents figuren invitacions del Teatro Real, Palau de les Arts, les orquestres Nacional de España, Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, Comunidad de Madrid, Simfònica Navarra, Valencia, Real Filharmonía de Galicia, Simfònica de Bilbao i Principat d'Astúries. Ha dirigit també la BBC Philharmonic, Orquesta de RTVE, Ensemble Intercontemporain, Lucerne Festival Academy Orchestra i molts altres conjunts a Europa i Amèrica. Interessat en el repertori contemporani, ha estrenat més de cent obres i ha treballat amb Birtwistle, Eötvös, Haas, Manoury, Gervasoni, Sotelo, López-López, Sánchez-Verdú, Camarero, Torres, Ibarondo, Río-Pareja, Magrané o García-Tomás, entre molts altres. El seu apropament a l'òpera es produïx de la mà de Josep Pons, de qui ha sigut assistent des del 2015 al Liceu. Va debutar al Teatro Real el 2016 i, en l'actualitat, manté una fructífera relació amb el coliseu madrileny, en les temporades del qual ha dirigit *Tránsito* de Torres, *Orphée* de Glass i *Arabella* de Strauss. A partir de la temporada 2024-2025 serà professor

de la càtedra Zubin Mehta de Direcció d'orquestra de la Escuela Reina Sofía. Va debutar a Les Arts amb *Trouble in Tahiti* i, posteriorment, va dirigir *Tránsito*.

Jordi Francés desarrolla una interesante actividad caracterizada por una mirada amplia sobre el hecho artístico. Como director convive entre la ópera, el repertorio sinfónico y la creación actual. Entre sus compromisos más cercanos figuran invitaciones del Teatro Real, Palau de les Arts, las orquestas Nacional de España, Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, Comunidad de Madrid, Sinfónica de Navarra, Valencia, Real Filharmonía de Galicia, Sinfónica de Bilbao y Principado de Asturias. Ha dirigido también la BBC Philharmonic, Orquesta de RTVE, Ensemble Intercontemporain, Lucerne Festival Academy Orchestra y otros muchos conjuntos en Europa y América. Interesado en el repertorio contemporáneo, ha estrenado más de cien obras y trabajado con Birtwistle, Eötvös, Haas, Manoury, Gervasoni, Sotelo, López-López, Sánchez-Verdú, Camarero, Torres, Ibarondo, Río-Pareja, Magrané o García-Tomás, entre muchos otros. Su acercamiento a la ópera se produce de la mano de Josep Pons, al que asistió desde 2015 en el Liceu. Debutó en el Teatro Real en 2016 y, en la actualidad, mantiene una fructífera relación con el coliseo madrileño, en cuyas temporadas ha dirigido *Tránsito* de Torres, *Orphée* de Glass y *Arabella* de Strauss. A partir de la temporada 2024-2025 será profesor de la Cátedra Zubin Mehta de Dirección de Orquesta de la Escuela Reina Sofía. Debutó en Les Arts con *Trouble in Tahiti* y posteriormente dirigió *Tránsito*.

ORQUESTRA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

L'Orquestra de la Comunitat Valenciana (OCV) va ser fundada l'any 2006 per Lorin Maazel, el seu primer director musical. En poc de temps, la formació titular del Palau de les Arts s'ha llaurat un prestigi entre el públic i la crítica, i ha assolit un alt nivell artístic que la situa entre les millors orquestres d'Espanya i una de les més importants creades a Europa durant els últims anys. Este reconeixement s'ha forjat també gràcies a la presència de Zubin Mehta en les primeres temporades, sobretot amb el recordat *Anell wagnerià*, i a mestres de la talla de Riccardo Chailly, Valery Gergiev o Gianandrea Noseda. Des de setembre de 2021, l'estatunidenc James Gaffigan és el director musical de la formació. Elogiada per la qualitat dels seus músics i per ser un conjunt versàtil capaç d'interpretar amb admirable personalitat tant òpera com música líricosinfònica, l'OCV continua la seua trajectòria professional impulsada per primeres figures de la direcció orquestral, entre les quals hi ha Daniele Gatti, Fabio Luisi o Antonello Manacorda, i amplia el seu repertori operístic de la mà de reconegudes batutes internacionals especialitzades en diferents estils, com Marc Albrecht, Maurizio Benini, Riccardo Minasi i Marc Minkowski. A més, afiança la col·laboració amb els principals directors

espanyols que més projecció tenen fora de les nostres fronteres, entre ells Gustavo Gimeno, Pablo Heras-Casado, Juanjo Mena i Josep Pons.

La Orquestra de la Comunitat Valenciana (OCV) fue fundada en 2006 por Lorin Maazel, su primer director musical. En poco tiempo, la formación titular del Palau de les Arts se ha labrado un prestigio entre el público y la crítica, y ha alcanzado un alto nivel artístico que la sitúa entre las mejores orquestas de España y una de las más importantes creadas en Europa en los últimos años. Este reconocimiento se ha forjado también gracias a la presencia de Zubin Mehta en las primeras temporadas, sobre todo con el recordado *Anillo* wagneriano, y a maestros de la talla de Riccardo Chailly, Valery Gergiev o Gianandrea Noseda. Desde septiembre de 2021, el estadounidense James Gaffigan es el director musical de la formación. Elogiada por la calidad de sus músicos y por ser un conjunto versátil capaz de interpretar con admirable personalidad tanto ópera como música lírico-sinfónica, la OCV prosigue su trayectoria profesional impulsada por primeras figuras de la dirección orquestal, entre ellas Daniele Gatti, Fabio Luisi, Mark Elder o Antonello Manacorda, y amplía su repertorio operístico de la mano de reconocidas batutas internacionales especializadas en diferentes estilos, como Marc Albrecht, Maurizio Benini, Riccardo Minasi y Marc Minkowski. Además, afianza la colaboración con los principales directores españoles que más proyección tienen fuera de nuestras fronteras, entre ellos Gustavo Gimeno, Pablo Heras-Casado, Juanjo Mena y Josep Pons.

PRÒXIMES ACTIVITATS

PRÓXIMAS ACTIVIDADES

Les Arts és Dansa

CARTES BLANCHES-COMPAGNIE KÄFIG

16 de novembre · novembre de 2024

Les Arts és Flamenco

ISRAEL FERNÁNDEZ

23 de novembre · novembre de 2024

Les Arts és Per a Tots

MATINS A LES ARTS:

RECITAL CENTRE DE PERFECCIONAMENT

24 de novembre · novembre de 2024

Les Arts és Lied

SIMON KEENLYSIDE

24 de novembre · novembre de 2024

Les Arts és Grans Veus

SONDRA RADVANOVSKY & PIOTR BECZAŁA

26 de novembre · novembre de 2024

Les Arts és Òpera

IL TROVATORE

8, 11, 14, 19, 22 de desembre · diciembre de 2024

Les Arts és Flamenco

MAYTE MARTÍN

13 de desembre · diciembre de 2024

Les Arts és Per a Tots

MATINS A LES ARTS:

ORQUESTRA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

15 de desembre · diciembre de 2024

Les Arts és Lied

MICHAEL FABIANO

15 de desembre · diciembre de 2024

Les Arts és Simfònic

JAMES GAFFIGAN

20 de desembre · diciembre de 2024

LES ARTS ÉS ÓPERA

IL TROVATORE

GIUSEPPE VERDI

Del 8 al 22 de diciembre de 2024

PATROCINIOS TEMPORADA 2024 - 2025

La Fundación Palau de les Arts Reina Sofía
muestra su agradecimiento

PARTNER TECNOLÓGICO

PROTECTOR

COLABORADORES PREMIUM

COLABORADORES

MECENAS

MECENAS DEL CENTRE DE PERFECCIONAMENT

FUNDACIÓ
PER —
AMOR A
— L'ART

TRANSPORTE OFICIAL

ÒRGANS DE LES ARTS

ÓRGANOS DE LES ARTS

DIRECCIÓ

DIRECCIÓN

Director General
Jorge Culla Bayarri

Director Artístic
Jesús Iglesias Noriega

Director Musical
James Gaffigan

PATRONAT DE LA FUNDACIÓ

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

PRESIDENT D'HONOR

Molt Honorable **Sr. Carlos Mazón Guixot**
President de la Generalitat Valenciana

PRESIDENT

Sr. Pablo Font de Mora Sainz

VICEPRESIDENT

Honorable **Sr. José Antonio Rovira Jover**
Conseller de Cultura, Educació,
Universitats i Ocupació

SECRETÀRIA

Il·lustríssima **Sra. Pilar Tébar Martínez**
Secretària autonòmica de Cultura

VOCALS

Excel·lentíssim **Sr. Jordi Martí Grau**

Secretari d'Estat de Cultura

Il·lustríssima **Sra. Paz Santa Cecilia Aristu**

Directora general de l'INAEM del Ministeri de Cultura

Il·lustríssim **Sr. Eusebio Monzó Martínez**

Secretari autonòmic d'Hisenda i Finançament

Il·lustríssim **Sr. José Manuel Camarero Benítez**

Secretari autonòmic de Turisme

Sra. Alida Mas Taberner

Sotssecretària Conselleria de Cultura, Educació, Universitats i Ocupació

Sr. Miquel Nadal Tárrega

Director general de Cultura

Sra. María del Mar González Barranco

Directora general de Fons europeus i Sector Públic

Sr. Álvaro López-Jamar Caballero

Director general de l'Institut Valencià de Cultura

Membre del Consell Valencià de Cultura

Sra. Susana Lloret Segura

Sr. Rafael Juan Fernández

Sra. Mónica de Quesada Herrero

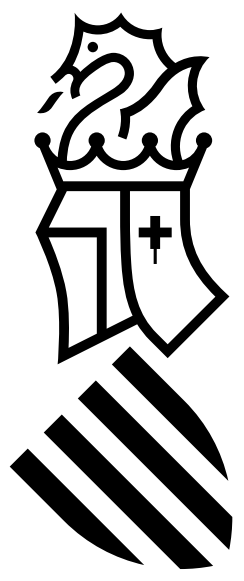
Sra. Felisa Alcántara Barbany

Sr. Ignacio Ríos Navarro

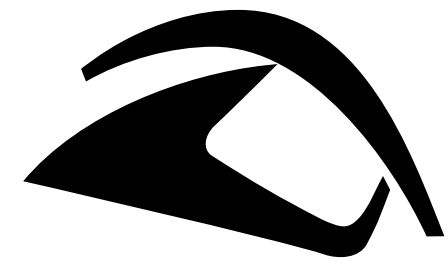
Sr. Salvador Navarro Pradas

PATRÓ D'HONOR

Sr. Vicente Ruiz Baixauli

**GENERALITAT
VALENCIANA**

**LES ARTS
VALÈNCIA**

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

inaem

INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA